

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CX. — Wydana i rozesłana dnia 13. sierpnia 1915.

Treść: *M* 234. Rozporządzenie cesarskie o pozbywaniu gruntów rolnych i leśnych.

234.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 9. sierpnia 1915

o pozbywaniu gruntów rolnych i leśnych.

Na zasadzie § 14. państwowej ustawy zasadniczej z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 141, postanawiam, co następuje:

§ 1.

(1) Podczas trwania wyjątkowych stosunków, spowodowanych przez wojnę, przenoszenie własności gruntu, przeznaczonego na gospodarstwo rolne lub leśne przez czynność prawną między żyjącymi, dozwolone jest tylko za przyzwoleniem powołanej do rozstrzygania o tem komisji (§ 8.). To samo odnosi się do wydzierżawienia takiego gruntu na dłużej niż dziesięć lat.

(2) W razie odmówienia przyzwolenia, czynność prawna jest nieważna.

§ 2.

Przepisy tego rozporządzenia cesarskiego nie mają zastosowania do gruntów, które

1. są wpisane do tabuli krajowej, księgi kolejowej lub górniczej;

2. leżą w okręgu miasta, posiadającego własny statut, lub gminy o charakterze przeważnie miejskim, która to gmina będzie oznaczona rozporządzeniem Ministra sprawiedliwości;

3. przekraczają widocznie wymiar posiadłości włościańskiej (§ 5.).

§ 3.

Dla przeniesienia własności lub wydzierżawienia nie potrzeba przyzwolenia komisji, jeżeli

a) czynność prawna została zatwierdzona na podstawie istniejących przepisów przez sąd lub władzę administracyjną;

b) gdy zostanie wykazane, że grunt jest przeznaczony

1. na cele siły zbrojnej,

2. administracji publicznej lub zakładu publicznego i służącego powszechnemu dobru,

3. publicznej komunikacji (koleje, drogi, urzędzenia portowe, kanały i inne budowle wodne i i.),

4. dla wszelkiego rodzaju zakładów przemysłowych lub górniczych oraz

5. na wystawienie domów mieszkalnych wraz z należącymi do tego ogrodami, placami gier itp.;

c) czynność prawna zostanie zawarta między małżonkami, narzeczonymi lub krewnymi lub spowinowaconymi w prostej linii lub do czwartego stopnia linii bocznej.

§ 4.

Komisya winna przyzwolić na przeniesienie własności lub wydzierżawienie, jeśli to nie sprzeciwia się interesowi publicznemu, polegającemu na utrzymaniu produktywnego stanu włościńskiego.

§ 5.

W szczególności należy tedy przyzwolić na przeniesienie własności (§ 4.):

1. gdy własność zostaje utrzymana w swych istotnych częściach składowych i ma być zagospodarowana przez samego nowonabywcę;

2. gdy własność ma być podzielona bez pośrednictwa osoby, chcącej z tego wyciągnąć zysk, a części mają służyć do utworzenia lub powiększenia własności włościńskiej lub gospodarstw chałupniczych. Za własność włościńską należy w myśl tego rozporządzenia uważać całość gruntów, złączonych w jednych rękach i służących jednolitemu gospodarstwu rolnemu lub leśnemu, których przeciętny dochód nie przekracza sześciokrotnej wartości, wystarczającej na utrzymanie rodziny, złożonej z siedmiu głów;

3. gdy po oddzieleniu poszczególnych części własności pozostająca przy właścicielu część wystarcza jeszcze na własność włościńską;

4. gdy pozbyte grunta nie są częściami składowymi gospodarstwa głównie rolnego lub leśnego, w szczególności, gdy są uboższymi częściami składowymi przedsiębiorstwa lub posiadłości, służących przede wszystkim innym celom.

§ 6.

(1) W szczególności nie należy przyzwolić na przeniesienie własności, gdy

1. nabywca wchodzi w posiadanie gruntu w tym celu, by go pozbyć dalej z zyskiem, w całości lub części;

2. gdy własności włościńskie lub znaczne pod względem gospodarczym ich części są nabywane w celu tworzenia lub powiększenia wielkiej własności gruntowej;

3. gdy własności włościńskie lub znaczne pod względem gospodarczym ich części są nabywane w celu tworzenia lub powiększenia własnych obszarów łowieckich i należy się obawiać, że grunt ma być odjęty zagospodarowaniu rolnemu, odpowiadającemu składowi jego ziemi.

(2) Na wydzierżawienie należy w szczególności nie przyzwolić wówczas, gdy ma ona służyć do obejścia przepisów tego rozporządzenia cesarskiego.

§ 7.

Na przeniesienie można mimo przepisów §§ 4. do 6. przyzwolić wówczas, gdy nie da się go ze względu na osobiste lub gospodarcze stosunki ostatniego posiadacza uniknąć, by przeszkodzić zupełnemu upadkowi własności; o ile możliwości należy jednak usiłować, by przysłała do skutku sprzedaż w myśl przepisów § 4. Bliższe przepisy o służącym temu celowi urządzeniach i ich popieraniu przez używanie publicznych środków, będą wydane w drodze rozporządzenia.

§ 8.

(1) Do rozstrzygania o dopuszczalności przeniesienia lub wydzierżawienia powołana jest komisya administracyjna (komisya dla obrotu ziemią), którą należy utworzyć w siedzibie każdego sądu powiatowego.

(2) Komisya składa się z:

1. naczelnika sądu powiatowego lub wyznaczonego przezeń sędziego sądu powiatowego, jako przewodniczącego;

2. członka, zamianowanego przez polityczną władzę powiatową;

3. naczelnika gminy, w której znajduje się większa część gruntu; zamiast naczelnika może zająć jego miejsce w komisji wyznaczony przezeń członek reprezentacji gminnej;

4. członka, ustanowionego przez główną korporację rolniczą, do której okręgu należy gmina, gdzie się grunt znajduje. Gdy gmina należy do okręgu kilku głównych korporacji rolniczych (sekcji), ustanawia członka przewodniczącego.

(3) Urząd członka (zastępcy członka) komisji dla obrotu ziemią jest urzędem honorowym.

§ 9.

(1) Komisję zwołuje przewodniczący. Członków należy zaprosić do jawienia się § 87 ustawy o organizacyi sądów z dnia 27. listopada 1896, Dz. u. p. Nr. 217, ma odpowiednie zastosowanie.

(2) Komisya rozstrzyga podług swobodnego uznania większością głosów. Przy równej ilości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Do zdolności powzięcia uchwały jest potrzebna obecność przewodniczącego i jednego członka.

§ 10.

(1) Komisya ma podjąć potrzebne dla decyzji dochodzenia. Może ona korzystać ze współdziałania władz państwowych i autonomicznych i przesłuchiwać lub zlecić przesłuchanie rzeczoznawców.

(2) Decyzję należy powziąć o ile możności spiesznie. Przeciw uwzględnieniu wniosku środek prawny nie jest dopuszczalny.

(3) Wniosek odrzucony można ponowić, skoro zostaną przytoczone nowe fakta lub dowody. Przeciw odrzuceniu wniosku można wnieść zażalenie do krajowej komisji dla obrotu ziemią w ciągu nieprzedłużalnego terminu dni czterdziestu. Zażalenie należy wnieść do przewodniczącego komisji dla obrotu ziemią i ma być przez niego przedłożone w ciągu trzech dni krajowej komisji dla obrotu ziemią.

§ 11.

(1) Krajowa komisja dla obrotu ziemią winna rozstrzygnąć o zażaleniu najpóźniej w ciągu jednego tygodnia.

(2) Należy ją utworzyć w siedzibie politycznej władzy krajowej, w Galicji we Lwowie i w Krakowie i składa się z:

1. prezydenta sądu krajowego w siedzibie komisji lub z wyznaczonego przez sędziego sądu krajowego jako przewodniczącego;

2. członka, mianowanego przez polityczną władzę krajową;

3. członka wyznaczonego przez Wydział krajowy tego kraju, w którym grunt się znajduje;

4. członka, ustanowionego przez główną korporację rolniczą, do której okręgu należy gmina, gdzie grunt się znajduje. Gdy gmina należy do okręgu kilku głównych korporacji rolniczych (sekcji), wówczas członek ustanawia przewodniczącą krajowej komisji dla obrotu ziemią.

(3) Postanowienia § 8, ustęp trzeci i § 9 mają tu zastosowanie.

§ 12.

Kto prosi o przeniesienie prawa własności lub o wpis prawa dzierżawy na podstawie czynności prawnej, podlegającej zatwierdzeniu ze strony komisji, winien przedłożyć wraz z prośbą o wpis hipoteczny wygotowanie rozstrzygnięcia komisji. W razie braku tego załącznika prośbę o wpis hipoteczny należy odrzucić.

§ 13.

(1) Poprzednie postanowienia mają analogiczne zastosowanie do nabycia gruntów w drodze egzekucji, jeśli ta ostatnia według uznania komisarza egzekucyjnego zostaje przeprowadzona wi-

docznie w zamiarze obejścia przepisów tego rozporządzenia cesarskiego.

(2) Sąd egzekucyjny ma w tych wypadkach zasięgnąć przed wygotowaniem uchwały o udzieleniu przybicia lub o zatwierdzeniu wniosku na objęcie, decyzji komisji o dopuszczalności przeniesienia własności.

(3) W razie niedozwolenia przeniesienia własności, należy odmówić przybicia lub zatwierdzenia wniosku na objęcie.

§ 14.

W postępowaniu przy wykonywaniu tego rozporządzenia cesarskiego, z wyjątkiem postępowania przed zwykłymi sądami, są podania, protokoły i ich załączniki, jak również wygotowania urzędowe, wolne od należytości.

§ 15.

(1) Kto w celu obejścia lub udaremnienia postanowień tego rozporządzenia cesarskiego czyni niezgodne z prawdą lub niepełne zeznania, będzie karany przez przewodniczącego komisji dla obrotu ziemią grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

(2) Rozstrzygnięcie przewodniczącego komisji dla obrotu ziemią może być zacepione rekuresem do przewodniczącego krajowej komisji dla obrotu ziemią. Przeciw rozstrzygnięciu tego ostatniego środka prawnego nie jest dopuszczalny.

(3) Przy postępowaniu obowiązują postanowienia o postępowaniu karnem przed władzami politycznymi

§ 16.

Rząd jest upoważniony, stosownie do potrzeb gospodarczych i doświadczeń, zmienić, uzupełnić lub zawiesić to rozporządzenie cesarskie dla wszystkich, lub dla poszczególnych okręgów administracyjnych, w drodze rozporządzenia.

§ 17.

Przez to rozporządzenie cesarskie nie narusza się postanowień ustawodawstwa krajowego o ograniczeniu swobodnego dzielenia zagród lub innych posiadłości rolnych.

§ 18.

(1) To rozporządzenie cesarskie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, nie ma jednak zastosowanie do interesów pozbycia, które przyszyły do skutku przed 1. sierpnia 1914, lub o których

przeprowadzenie hipoteczne wniesiono już próśby do sądu hipotecznego przed dniem 15. lipca 1915, oraz do decyzji sądowych (§ 13), które zapadły przed dniem ogłoszenia rozporządzenia cesarskiego.

(2) Poprzednie przepisy nie naruszają wpisów hipotecznych, na które udzielono zezwolenia, zanim to rozporządzenie cesarskie doszło do wiadomości sądu hipotecznego.

§ 19.

Wykonanie tego rozporządzenia poruczam Moim Ministrom: sprawiedliwości, rolnictwa, skarbu

i spraw wewnętrznych, w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministrami.

Wiedeń, dnia 9. sierpnia 1915.

Franciszek Józef wkr.

Stürgkh wkr.

Hochenburger wkr.

Forster wkr.

Trnka wkr.

Zenker wkr.

Georgi wkr.

Heinold wkr.

Hussarek wkr.

Schuster wkr.

Engel wkr.

Morawski wkr.